

Lärarhandledning

Så roligt att du valt vår bok!

Vi hoppas och tror att både du och din grupp kommer att uppskatta den. I vårt dagliga arbete som lärare brinner vi för att använda böckernas förtrollande värld i undervisningen och har positiva erfarenheter av att detta skapar lustfylld inläring och något att bygga gemenskap kring. Den viktiga läsningen tillsammans är full av fina lärtillfällen som främjar språkutvecklingen för alla elever, oavsett förkunskaper.

Syftet med lärarhandledningen är att inspirera till samtal. Att arbeta fördjupande kring boken och ge eleverna chans att dela läsoplevelsen med andra vidgar både ordförrådet och fantasin.

Till varje kapitel finns förslag på ord att lyfta och prata om samt diskussionsfrågor. Vi ger även förslag på aktiviteter i samband med läsningen.

Plocka godbitarna som passar din grupp!

Har du frågor om boken eller vill att vi kommer på författarbesök? Hurra så kull!

Vi nås via mejl: bokskrivarna38@gmail.com och finns på Instagram: [@bokskrivarna](https://www.instagram.com/bokskrivarna)

Stort lycka till i det viktiga arbetet med läslust och läsutveckling!

Lina Gullbrand och Maria Bäckman

Kapitel 1

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Vasaloppet

Släktgård

På heder och samvete

Laganda

Provisorisk

Diskussionsfrågor:

Har du flyttat någon gång?

Hur kan det kännas att flytta?

Kapitel 2

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Rutiner

Spendera hela lovet

Renovera

Proppfull

Flygel

Diskussionsfrågor:

Har du varit på något spännande ställe som du gärna åker tillbaka till?

Vilket är ditt favoritgodis? Beskriv hur det smakar!

Kapitel 3

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Isdubbar

Att saxa med skidor

Förfalla

Konstnärssjäl

Tidsresa

Diskussionsfrågor:

Vad vet du om Alfred Nobel?

Hur tror du det känns att saxa uppför en brant backe?

Kapitel 4

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Lottorad

Mysa i mustaschen

Dricka kaffe på fat

Förmoda

Ett finurligt leende

Diskussionsfrågor:

Känner du någon som är pensionär?

Har du bakat någon gång?

Kapitel 5

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Skrocka

Förbannelse

Ägor

Minimera

Frustration

Diskussionsfrågor:

Hur känns det att vara nyfiken?

Hur känns det att vara arg?

Kapitel 6

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Tidsportal

Laboratorium

Eftertänksam

Återuppleva

Diskussionsfrågor:

Hur tror du att Matteas kaniner Kakan och Muffin ser ut?

Vad tror du de åt för slags mat på 1800-talet?

Kapitel 7

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Sörpla

Hasa

Med stor möda

Majbrasa

Diskussionsfrågor:

Har du varit ute i dimmig väder? Beskriv hur det var.

Vad är viktigt att tänka på när man är ute på en is?

Kapitel 8

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Trixa med fotboll

Bicykletas

Skamsen

Vimsig

Diskussionsfrågor:

Vilket är ditt favoritspel?

Hur trixar man med en fotboll?

Kapitel 9

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Bedrövad

Ängslig

Valla

Triumfera

Diskussionsfrågor:

Mattea säger att hon har varit i både Törnrosdalen, på Hogwarts och Rosenhill. Vad menar hon?

Kanske har även du varit där?

Mattea tycker att Erik ser ut som en sengångare från filmen Zootropolis. Hur skulle du beskriva en sengångare?

Kapitel 10

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Trettonhelgscup

Murrikt mörker

På replängds avstånd

Diskussionsfrågor:

Erik pratar om några som heter Birk och Ronja. Vilka är det?

Kapitlet slutar med att Erik inte längre ser Mattea. Var tror du hon är?

Kapitel 11

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Yrvaken

Slöfock

Väderstreck

Uråldriga

Diskussionsfrågor:

Mattea och Erik träffar en man som de tycker ser förskräcklig ut. Kan du se honom framför dig?

Beskriv!

Mattea bjuder mannen på varm choklad. Vad har du helst med dig för matsäck om du är på utflykt?

Kapitel 12

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Kåsa

Välbehag

Räddare i nöden

Ett krön

Huckle

Diskussionsfrågor:

Mannen säger att barnen är den perfekta täckmanteln, vad menar han med det?

Erik och Mattea börjar misstänka att de återigen rest i tiden. Var har de hamnat tror du?

Kapitel 13

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Skinnpläd

Krus

Prata lågmält

Från trakten

Diskussionsfrågor:

Vilket skolämne tycker du är mest intressant?

Har du hört talas om Gustav Vasa och Vasaloppet? Berätta!

Kapitel 14

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Svindlande

Lång färd

Kammaren

Lojal

Knektar

Diskussionsfrågor:

Barbro hissar ner både barnen och Gustav Vasa genom dasshålet. Hur tror du det skulle kännas?

De åker sedan släde hem till prästen. Hur ser en släde ut?

Kapitel 15

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Trio

Takpannor

Grubbla

Rotation

Bränna på bål

Diskussionsfrågor:

Vad är en cup?

Mattea och Erik har druckit smält snö. Varför gjorde de det?

Kapitel 16

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Titta storögt

Gapskratt

Vetenskapsman

Misstänksam

Diskussionsfrågor:

Kersti stoppar strumpor, vad gör man då?

Varför tror du att Gustav blev kallad Vasa efter sin död? Han hette ju egentligen Eriksson.

Kapitel 17

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Bultar på dörren

Instormande

Saliv

Sleva i sig

Brödspade

Diskussionsfrågor:

Mattea tänker på kaninerna, mamma och morfar där hemma. Hur känns det att sakna någon?

Hur tror du det är att åka i ett hölass?

Kapitel 18

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Stank

Hygien

Barkbröd

Spjutets egg

Lönlöst

Diskussionsfrågor:

Varför tror du att man inte tvättade sig lika ofta förr som nu för tiden?

Tejp är en uppfinning som inte fanns på 1500-talet. Kan du komma på något mer som inte fanns då?

Kapitel 19

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Svetten lackar

Kröningsfest

Blodbad

Tyrann

Avrätta

Diskussionsfrågor:

Mattea blir grön i ansiktet när hon ser kaninen som Gustav har fångat, varför?

Varför kallas Kristian II för Kristian Tyrann?

Kapitel 20

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Nationaldag

Ärva

Arvslagen

Kalmarunionen

Sjusovare

Diskussionsfrågor:

Kan du namnet på några gamla drottningar och kungar?

Vad heter medlemmarna i kungafamiljen som lever nu, i vår tid?

Kapitel 21

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Kullerstenar

Med nöd och näppe

Dörrklinga

Husgavel

Diskussionsfrågor:

Har du sett ett slott någon gång?

Hur känns det att springa med trötta ben?

Kapitel 22

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Sväva i livsfara

Pälsmössa

Att bocka

Polletten faller ner

Omslutas

Diskussionsfrågor:

Kjell ser att barnen inte är från trakten. Hur kan han se det?

Erik och Mattea krockar när skidorna börjar glöda och åker i en väldig fart. Vad tror du händer nu?

Kapitel 23

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Yrvaken

Fönstergluggar

Fjäderpenna

Krönika

Landsfader

Diskussionsfrågor:

Mattea och Erik träffar en pojke som heter Truls. Hur gammal tror du att han är?

Varför kom inte barnen tillbaka till deras egen tid? De hade ju både en skog och skidor.

Kapitel 24

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Vallgrav

Fort

Avis

Borggård

Fängelsehålor

Diskussionsfrågor:

Vad tror du att barn på 1500-talet lekte med?

I gamla slott kan det finnas fängelsehålor. Beskriv hur du tror att en sådan kan se ut.

Kapitel 25

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Köksa

Byteshandel

Åma sig

Uppspelt

Diskussionsfrågor:

Hur ska ett par bra byxor vara tycker du?

Vad tror du, är det nu Mattea och Erik tar sig hem eller var hamnar de?

Kapitel 26

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Omtumlad

Konstatera

Håller någon på sträckbänken

Vernissage

Justera

Diskussionsfrågor:

Hur fungerar en skallgångskedja?

Vad tror du, går klockan lika snabbt om man reser i tiden som om man är kvar i nutiden?

Kapitel 27

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Konstgräs

Utlandsläger

Dribbla

Diskussionsfrågor:

Vad gillar du att göra när det är snö ute?

Vad känner du dig stolt över?

Kapitel 28

Ord att lyfta, förklara och prata om:

Ovant

Vända på dygnet

Belöning

Ärofyllt uppdrag

Olidligt

Diskussionsfrågor:

Har din skola en maskot?

Björnboskolans maskot Björn jobbar hårt under skidloppet. Beskriv hur han ser ut!

Tips på aktiviteter

- Låt eleverna jobba i par eller smågrupper och förklara olika ord.
- Grupperna får i uppgift att leta substantiv eller andra ordklasser i ett givet kapitel.
- Att gestalta och spela upp en miniteater för de andra grupperna brukar vara en uppskattad övning! Varje grupp får ett eget kapitel som den fördjupar sig kring och väljer ut de karaktärer som ska gestaltas.
- Illustrera ett kapitel eller en karaktär genom att rita och måla, redovisa i smågrupper eller helklass. Det kan bli en utställning i skolbiblioteket i syfte att väcka nyfikenhet hos andra klasser. När eleverna är läsande förebilder för varandra brukar det bli som allra bäst!

